

**Proteiinipiilaakso go-on -seminaari 3.12.2018 Jyväskylässä
Kestävien lähiproteiinien käyttö Muuramen ruokapalvelussa**

- Perustettu 1921
- Asukkaita yli 10 000 (vuonna 2000 8000 asukasta)
- Väestönkasvu 2000-luvulla keskimäärin yli 100 asukasta/vuosi
- Päijänteen rannalla, 15 km Jyväskylään, 135 km Tampereelle
- Työttömyys 10,9% (12/17 Keski-Suomen alhaisin)
- Suurimmat työnantajat: Muuramen kunta, Harvia, SKF, Nokkayhtiöt, John Crane Safematic Oy, Kytölä Oy

- Muuramen kunnan ruokapalvelu:
 - Henkilöstö 24 hlö, keski-ikä yli 50 vuotta
 - Liikevaihto 1,4 milj. €
 - Keskuskeittiö, 5 palvelukeittiötä, yhteensä 9 toimipistettä
 - 6 viikon kiertävä ruokalista
 - Asiakkaina: lukio, peruskoulu, päiväkodit, kunnan henkilöstö
 - Päivittäin lounaita 2100, aamupaloja 300, välipaloja 400 - 650
 - Lounaan raaka-ainehinta n. 0,70€/ateria, välittömät kustannukset 2,20€/ateria

- **Käytettävät lähiproteiinit:**
 - **Härkäpapu (Laukaa)**
 - Makaronilaatikossa, ripotteena, tortillan täytteessä, kasviskastikkeessa
 - **Hamppu (Oravasaari)**
 - Paahdetut siemenet ripotteena, jauhe kiusauksessa
 - **Lahnapyörykkä (Korpilahti)**
 - 6 viikon kiertävällä listalla yhtenä ruokana
- 1,5 vuotta sitten ei lainkaan – mukaan tullut myös marjoja, viljatuotteita

Haasteet:

- Saatavuus – tuottajista yhteystiedon saanti (AMK-hanke, opinnäytetyö)
- Vaihtoehdot
- Hinta
- Asiakkaiden asenneilmasto / asennemuutos
- Strategian / päätösten puuttuminen

Mahdollisuudet:

- Merkitystä kestäväälle kehitykselle – tuo toimenpiteitä myös muussa toiminnassa
- Imagohyöty
- Uusiin makuihin ja raaka-aineisiin tutustuminen
- Oman seutukunnan elinvoiman ylläpitäminen
- Kehityksen etujoukoissa mukanaolo
- Korvataan ulkomaisia proteiininlähteitä (Quorn, soija, jne.) ja vähennetään lihan käyttöä
- Terveysvaikutukset

Tulevaisuus:

- Lihan tuotannon ympäristövaikutuksia rajoitettava
- Uusia raaka-aineita / jalosteita markkinoille
- Valtion / Kunnan päätökset ohjaavat julkisia toimijoita
- Varhaiskasvatuksessa ja koulussa kestävä kehitys merkittävänä teemana opetuksessa ja kasvatuksessa
- Tiiviimpi yhteistyö tuottajiin
- Kuluttajien ja kotitalouksien asenteisiin vaikuttaminen

Esimerkki yhteistyöstä:

- Toukokuussa 2018 Muuramessa kidneypapu korvattu härkäpavulla Chili con Carnessa
- Samana päivänä härkäpavun toimittajan puutarhatilalla Muuramessa alakoulun luokkavierailuita
- Opettajien, lasten ja tuottajien palaute rohkaisevaa ja positiivista
- Tietoisuutta viljelemisestä ja lähiseudusta linkitetty opetukseen
- Toteutus varsin vähällä työllä